

NÁRODNÍ CENA KARIÉROVÉHO PORADENSTVÍ 2024

Iva Kirovová, Alice Müllerová

Soutěž pořádaná českým Centrem Euroguidance má v České republice již 16letou tradici a stala se vyhledávanou značkou kvality v kariérovém poradenství. Jejím cílem je podpořit rozvoj kariérového poradenství a vzdělávání. Ti, kdo se do soutěže přihlásí, mohou inspirovat příkladem dobré praxe a přispívají k rozvoji profesní komunity kariérových poradců a poradkyň a dalších odborníků v České republice. Proto si vážíme všech přihlášených příspěvků, i když vyhrát mohou jen některé. V tomto článku bychom rádi přiblížili, jak probíhá hodnocení soutěže a představili oceněné příspěvky.

Do soutěže bylo v roce 2024 zasláno 29 příspěvků. Příspěvky byly hodnoceny 8 hodnotiteli a hodnotitelkami z řad odborné veřejnosti, ministerstev a univerzit. Každý příspěvek byl hodnocen 3 hodnotiteli / hodnotitelkami. Dvě hodnocení jednotlivých příspěvků byla kvantitativní – hodnotitelé přidělovali bodové hodnocení podle stanovených a předem zveřejněných kritérií, třetí hodnocení bylo kvalitativní – cílem bylo popsat kvalitu a unikátnost příspěvků a vzájemně je porovnat. Závěrečné společné hodnocení, kterého se měli možnost zúčastnit všichni hodnotitelé a hodnotitelky, bylo realizováno on-line. Na společném hodnocení byly sděleny výsledky hodnocení kvantitativního, u jednotlivých příspěvků byly uvedeny získané body, a také bylo prezentováno kvalitativní hodnocení. Po seznámení s výsledky probíhala diskuse. V závěru diskuse bylo vybráno 10 nominovaných příspěvků (podle demokratického principu, rozhodly názory většiny hodnotitelů).

Zaslané příspěvky se týkaly různých témat kariérového poradenství, různých cílových skupin. Všechny byly zajímavé a jistě jsou přínosem nejen pro cílové skupiny, kterým byly určeny. Dokládají variabilitu přístupů aplikace kariérového poradenství u nás. Hodnocení příspěvků nebylo snadné. Je obtížné porovnávat příspěvky nezávislých kariérových poradců a poradkyň, velkých firem nebo příspěvků, které vznikaly v rámci práce na základních a středních školách, bez pomoci grantů s příspěvků, které jsou např. výstupem projektů grantů. I z těchto důvodů probíhající diskuse týkající se hodnocení, výběrů nominovaných příspěvků a oceněných příspěvků nebyla krátká. Snahou bylo, aby hodnocení reflektovalo vývoj v oblasti kariérového poradenství a byly oceněny nejen dobře zavedené aktivity, ale i ojedinělé počiny, které mohou vnášet do této oblasti nové prvky.

Kvalitativního hodnocení se v tomto roce ujaly Kateřina Hašková a Iva Kirovová. Ty pak také zpracovaly zpětnou vazbu pro oceněné organizace. Iva Kirovová na Národní konferenci kariérového poradenství a vzdělávání 2024: Cesty ke spolupráci představila práci hodnotitelů, vítězům předala ceny a poskytla jim zpětnou vazbu a ocenění za jejich práci.

Jako každý rok, i tentokrát byly vedle 6 hlavních cen uděleny 4 zvláštní uznání. Ty jsou udělovány těm projektům a aktivitám, které nedosáhnou na hlavní cenu, ale z pohledu hodnotitelů obsahují kvalitu, která je hodna zvláštního uznání, protože je pro ostatní inspirativní, ať už tématem, které

přináší, či aktivitou, která je unikátní. Hlavní ceny jsou udělovány projektům a aktivitám, které dosahují kvality ve více sledovaných kritériích, jako jsou např. relevance využívaných metod, dopady na cílovou skupinu, dostupnost, inovativnost, evropský rozměr a kvalifikace poradců. Důležité je také kvalitní zpracování přihlášky a doložené „důkazy“. Hodnocení totiž může být komplikované, pokud si hodnotitel musí obstarávat důkazy na internetu nebo pokud je v přihlášce popisována činnost celé organizace/projektu příliš obecně, bez důrazu na přihlašovanou aktivitu v oblasti kariérového poradenství. Všechny příspěvky přihlášené do soutěže již brzy najdete na našich webových stránkách ve Sborníku příspěvků.

Zvláštní uznání získaly následující příspěvky:

Centrum kompetencí za Publikaci „*Vercajk kariérového poradce*“, včetně jejího propojení do on-line prostředí

Jedná se o publikaci pěti autorek (D. Madziové, J. Kolářové, N. Jakobové, L. Krejčové a M. Vosmíkové), která vznikla v rámci projektu OKAP 2 v Moravskoslezském kraji jako příručka pro kariérové poradce na středních školách. Je strukturována do metodicko-teoretické části a do nabídky aktivit, rozdělených do 4 skupin podle tematických okruhů. Poradcům poskytuje nejen přehled o různých přístupech a metodách, ale zejména popis jednotlivých metod, jejich cíle, fáze jejich aplikace apod. Přidanou hodnotou příručky je její grafická úprava. Příručku lze doporučit kariérovým poradcům a poradkyním nejen na středních školách a je dostupná i digitálně.

EKS s příspěvkem *Vzdělávání k udržitelné kariéře na základních a středních školách za podporu tématu „zeleného kariérového poradenství“*

Obsahem přihlašované aktivity je mezinárodní projekt Erasmus+ „Vzdělávání k udržitelné kariéře“ (Green Career´s Education). Cílem projektu je podpořit kariérové poradce a učitele základních a středních škol, aby dokázali integrovat do kariérového poradenství a vzdělávání pro žáky téma ekologie a udržitelného rozvoje. Partneri projektu pracují s myšlenkou, že pro snižování dopadů změny klimatu dnes již nestačí chovat se uvědoměle na úrovni jedince, je důležité zohledňovat princip udržitelnosti i v pracovním kontextu. Projekt přináší konkrétní nástroje, jak vnést udržitelnost a reflexi klimatické změny do kariérového poradenství. V rámci projektu vznikne vzdělávací kurz pro učitele a kariérové poradce a podpůrné materiály (metodická příručka pro vzdělávání k udržitelné kariéře, pracovní listy do výuky, databáze infomačních zdrojů).

Nadace České spořitelny s příspěvkem *Program Den pro školu za propojení škol a odborníků z praxe*

Jedná se o vzdělávací program pro všechny druhy a stupně škol v ČR. Může se jednat např. o workshop, projektovou hodinu nebo exkurzi pracoviště odborníka. Program propojuje školy a jejich žáky s odborníky tradičních i nových profesí. Odborníci/specialisté se zúčastňují programu z vlastní iniciativy, jako dobrovolníci. Databáze odborníků je dostupná na webových stránkách a pedagogové a jejich

žáci mají možnost jejich výběru podle svých potřeb, cílů apod. Program je pro školy bezplatný, je realizován od podzimu 2021 a funguje pod záštitou MŠMT.

Asociace výchovných poradců s příspěvkem Kongresové dny výchovného poradenství za dlouhodobou podporu, síťování a vzdělávání výchovných poradců v oblasti kariérového poradenství

Bez této podpory by kariérové poradenství ve školách bylo ještě větší popelkou, než je v současnosti. Implementace kariérového poradenství ve školách vyžaduje spolupráci a podporu všech učitelů a učitelů ve školách, nezávisle na tom, jaká je jejich odbornost, zařazení nebo pracovní náplň. Asociace výchovných poradců je skvělým příkladem spolupráce i pro ostatní asociace a sdružení pedagogů – a nejen pedagogů.

Hlavní ceny získaly následující příspěvky:

Aspekt, z.s. s příspěvkem Virtuální realita: Nové obzory pro kariérové poradenství a podporované zaměstnávání za citlivé začlenění technologií do poradenského procesu

Příspěvek neziskové organizace Aspekt popisuje tréninková videa určená pro žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami. Interaktivní tréninková 360° videa pro použití ve virtuální realitě podle potřeb klientů služby Podporované zaměstnávání a pro práci s žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami v oblasti kariérového poradenství si pracovníci/pracovnice neziskové organizace Aspekt sami vytvářejí a využívají je **při individuální práci či skupinové práci s nimi. Zážitek ve virtuální realitě pomáhá hlavně k lepší představě o práci, sebepoznání, pro trénink potřebných dovedností a otevírá cestu další spolupráci.**

IQ Roma servis, z.s. s příspěvkem Kariérové centrum IQ Roma servisu – komplexní služby pro důstojné uplatnění Romů a Romek na trhu práce za komplexní přístup ke klientům/klientkám

IQ Roma servis je nezisková organizace, která poskytuje komplexní služby pro Romy a Romky a osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené z Jihomoravského kraje. Kariérové centrum pomáhá nalézat Romům a Romkám důstojné zaměstnání s férovými podmínkami, místo nízkokvalifikované práce na zkrácené úvazky. S postupem času a novými úspěšnými projekty v oblasti zaměstnanosti měla organizace příležitost založit celkem dvě pobočky Kariérového centra, kde se klienti a klientky setkávají s odborným týmem kariérových poradkyň. V případě potřeby je na kariérové poradenství navázáno i právní poradenství, pomoc s řešením diskriminace v zaměstnání a dlouhodobé poradenství. Komplexnost přístupu je evidentní z rozsahu nabízených různých druhů služeb.

CKP Zlínského kraje s příspěvkem Centrum kariérového poradenství a jeho činnosti k rozvoji poradenství ve školách za systematickosti rozvoje kariérového poradenství

Centrum kariérového poradenství (CKP) podporuje a facilituje komplexní a systematický rozvoj kari-

erového poradenství ve školách Zlínského kraje. Jedná se např. o vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti kariérového poradenství, přípravu na zkoušky podle Národní soustavy kvalifikací (připravili již 25 poradců/-kyň), poskytování kariérového poradenství, metodickou pomoc a metodické materiály, krajský portál o vzdělávání Zkola nebo o prevenci předčasných odchodů (metodika SAFE ARRIVAL). CKP klade důraz na propojení dvou klíčových souvisejících oblastí: na podporu pedagogů a rozvoj jejich potřebných kompetencí a na rozvoj kompetencí žáků/žákyň. Cílovou skupinou jsou pedagogové, školní psychologové, kariéroví a výchovní poradci ZŠ a SŠ.

ZŠ Chotěšov za příspěvky *Den v práci* a *Kariérové poradenství na ZŠ Chotěšov za celoškolní a dobře přenositelné služby kariérového poradenství*

Kariérová poradkyně Hana Dufková představuje kariérové poradenství na základní škole jako celek – skupinové i individuální poradenství, projektová dopoledne, odborné exkurze a další akce včetně akce pro žáky 9. ročníku, kteří společně s rodiči stráví jeden pracovní den. Metody skupinového kariérového poradenství jsou voleny dle věku žáků a jejich součástí je vždy i sebereflexe. Výstupy poradenství si mohou žáci zakládat do portfolia. Služby kariérového poradenství jsou kontinuální a propojené do různých předmětů a aktivit školy (třídnické hodiny, družina).

Aktivita *Den v práci* umožňuje žákům poznat pracovní pozice v praxi a podporuje komunikaci o tématu volby povolání mezi žáky a rodiči s provazbou do anglického jazyka. Aktivita přispívá k budování vztahů a spolupráce mezi rodinou a školou, školou a širší komunitou. Společné sdílení podporuje sebereflexi jako důležitou dovednost pro řízení kariéry.

OA VOŠ Brno s příspěvkem *Ve dvou se to lépe táhne! za otevřenou komunikaci při nastavování služeb kariérového poradenství*

Koordinátorky kariérového poradenství Zuzana Adamová a Miroslava Smutná shrnují významné aspekty zavádění kariérového poradenství ve škole. Nastavení služeb postavily zejména na transparentní a účinné komunikace mezi sebou, s vedením a s dalšími pedagogy školy. Společně jako tandem kariérových poradkyň a učitelek na Obchodní akademii v Brně během jednoho roku rozběhly komplexní systém kariérového poradenství, který je integrován do všech školních aktivit. Kariérové poradenství je poskytováno všem žákům a má podporu vedení školy.

Linda Hadaš Honskusová ze ZŠ Vitae s příspěvkem *Implementace kariérového vzdělávání do obou stupňů základní školy skrz kariérové kompetence za aktivní přístup k rozvoji kariérového poradenství na škole*

Linda Hadaš Honskusová představila školní koncepci/pojetí KVP na základní škole jako příklad dobré praxe. Jedná se o komplexní pojetí kariérové výchovy. Na základě vize školy byly stanoveny kariérové kompetence. Ty se pak propisují do výuky a aktivit na obou stupních školy. Kariérové témata jsou implementována do předmětů a zároveň na druhém stupni do konkrétních kariérových lekcí. Důležité je také zapojení dalších partnerů (absolventů, rodičů, SŠ, ÚP) a sběr zpětné vazby od různých aktérů kariérového poradenství.

Autorky

Mgr. Alice Müllerová

Národní pedagogický institut ČR, Centrum Euroguidance
alice.muellerova@npi.cz

doc. PhDr. Iva Kirovová, Ph.D.

Česká asociace psychologů práce a organizace, z. s.
Sdružení pro kariérové poradenství a kariérový rozvoj, z. s.
iva.kir@email.cz

Citujte

Kirovová, I. & Müllerová A. *Národní cena kariérového poradenství 2024*. Kariérové poradenství v teorii a praxi [online], 26(24), str. 5-9. Dostupné z <https://www.euroguidance.cz/publikace.html>